

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Solarz (spr.)
Sędziowie:	SSA Tadeusz Nowakowski SSO del. Renata Szczerbowska
Protokolant:	Katarzyna Rzepecka

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2013 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **A. S.**

przeciwko (...) **Sp. z o.o. z siedzibą w W., (...) S.A. z siedzibą we W. i Kancelarii (...) Sp. komandytowej z siedzibą we W.**

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

na skutek apelacji powoda i strony pozwanej (...) **S.A. z siedzibą we W. i Kancelarii (...) Sp. komandytowej z siedzibą we W.**

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 26 lutego 2013 r. sygn. akt I C 674/11

1. **zmienia zaskarżony wyrok w punktach: I, III i IV w ten sposób, że powództwo wobec (...) S.A. z siedzibą we W. i Kancelarii (...) Sp. komandytowej z siedzibą we W. oddala oraz w punkcie VI w ten sposób, że nie obciąża powoda kosztami postępowania wobec pozwanych (...) S.A. z siedzibą we W. i Kancelarii (...) Sp. komandytowej z siedzibą we W.;**
2. **oddala apelację powoda;**
3. **nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy zakazał pozwanej (...) Spółce z o.o. w W., (...) S.A. we (...) Spółka komandytowa we W. bezprawnych czynności windykacyjnych, polegających na wzywaniu powoda A. S. do zapłaty należności na rzecz (...) Spółki z o.o. w W. z tytułu umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych (numer konta 1. (...)) (pkt I); zasądził od strony pozwanej (...) sp. z o.o. w W. na rzecz powoda A. S. kwotę 1.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2.02.2011 r. do dnia zapłaty (pkt II); zasądził od pozwanego (...) S.A. z siedzibą we W. na rzecz powoda A. S. kwotę 1.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1.02.2011 r. do dnia zapłaty (pkt III); zasądził

od pozwanej Kancelarii (...) Spółka komandytowa we W. na rzecz powoda A. S. kwotę 1.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27.06.2012 r. do dnia zapłaty (pkt IV), a w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt V) i zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 850 zł tytułem kosztów procesu (pkt VI).

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd ten wydał w oparciu o następujące, istotne ustalenia faktyczne.

W dniu 8.02.2007 r. (...) sp. z o.o. w W. zawarła z powodem na okres 24 miesięcy umowę numer (...) o świadczenie usług telekomunikacyjnych. 25.11.2008 r. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. i A. S. zawarli aneks do umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych – umowa została zawarta na czas określony 12 miesięcy, po upływie którego umowa miała ulec automatycznemu przedłużeniu jako umowa zawarta na czas nieokreślony.

W listopadzie 2009 r. pracownik (...) sp. z o.o. w W. skontaktował się telefonicznie z powodem, proponując mu nowe warunki świadczenia usług – powód zaakceptował te warunki, poprosił o przesłanie mu projektu umowy za pośrednictwem kuriera, zastrzegając, że w najbliższym czasie będzie przebywał w szpitalu. W trakcie pobytu w szpitalu powód otrzymał projekty umów o świadczenie usług – nie czytając umowy jeden z egzemplarzy 25.11.2009 r. podpisał i oddał kurierowi. Umowa została zawarta na czas określony 18 miesięcy.

Pismem z 10.12.2009 r. skierowanym do (...) Sp. z o.o. w W., powód odstąpił od zawartej 25.11.2009 r. umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych.

Pismem z 29.12.2009 r. skierowanym do powoda (...) Sp. z o.o. w W. poinformował – w nawiązaniu do pisma z 10.12.2009 r. – że powód skorzystał z przedłużenia umowy na okres 18 miesięcy i aktualnie nie ma możliwości anulowania bądź zmiany warunków zatwierdzonego aneksu. Powód w dalszym ciągu prowadził korespondencję z pozwanym, podtrzymując stanowisko wyrażone w piśmie z 10.12.2009 r., tj. że odstępuje od aneksu zawartego w 25.11.2009 r.

W związku z nieregulowaniem zaległości, (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. przekazała sprawę do prowadzenia firmie windykacyjnej (...) S.A. we W., z którą wiązała ją umowa numer (...) zawarta 11.01.2010 r. o świadczenie usług windykacyjnych. Pismem z 29.04.2010 r. (...) S.A. we W. wezwał powoda do zapłaty zaległości na rzecz (...) w W. w kwocie 64,91 zł w terminie do 10.05.2010 r., informując, że zgodnie z regulaminem świadczenia usług telekomunikacyjnych wierzyciel może w wyznaczonym terminie podjąć decyzję o rozwiązaniu umowy czego skutkiem będzie całkowite wyłączenie telefonu i naliczenie kary za niedotrzymanie warunków umowy leżących po stronie abonenta. Kolejnym pismem z 04.06.2010 r. skierowanym do powoda, (...) S.A. wezwał powoda do uregulowania zaległości w kwocie 104,81 zł informując, że płatności należy dokonać w ciągu 48 godzin od otrzymania wezwania. Pismem z 14.07.2010 r. (...) S.A. ponowiło wezwanie do zapłaty kwoty 104,81 zł.

(...) sp. z o.o. począwszy od stycznia 2010 r. wystawiała faktury za świadczenie na rzecz powoda usług telekomunikacyjnych. Pismem z 16.10.2010 r. (...) sp. z o.o. wezwała powoda do zapłaty zaległości w kwocie 304,31 zł wskazując, że dalszy brak płatności spowoduje zawieszenie świadczenia usług telekomunikacyjnych, a nadto że niuregulowanie zaległości w terminie 30 dni od daty wystawienia wezwania spowoduje rozwiązanie umowy ze skutkiem natychmiastowym z przyczyn leżących po stronie abonenta i umieszczenie jego danych na liście nierzetelnych płatników (...) sp. z o.o., a nadto umieszczenie stosownej informacji w Krajowym Rejestrze Długów.

Pismem z 19.08.2011 r. skierowanym do powoda, (...) sp. z o.o. poinformowała, iż 25.07.2011 r. w oparciu o art. 509 k.c. i porozumienie o dokonaniu cesji, dokonała przeniesienia przysługującej jej wobec powoda wierzytelności na rzecz (...) S.A. (...) Sp. k.-a. w W., która na 19.08.2011 r. wynosiła 542,49 zł. Pismem z tego samego dnia (...) Spółka komandytowa we W. – obsługująca (...) (...) Sp. k.-a. w W. – wezwała powoda do zapłaty kwoty 542,49 zł zastrzegając, że brak zapłaty spowoduje skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym

Sąd Rejonowy (...) w L. nakazał A. S., aby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty zapłacił (...) Finanse S.A. (...) Sp. komandytowa z siedzibą w W. kwotę 544,72 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 2.09.2011 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 210,54 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, albo wniósł w tym terminie sprzeciw. A. S. zaskarżył przedmiotowy nakaz zapłaty. Postanowieniem z 25.11.2011 r. Sąd Rejonowy L. w Lublinie stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w T.. Sąd Rejonowy w T. postanowieniem z 12.03.2012 r. umorzył postępowanie w sprawie w związku z nie uzupełnieniem przez powoda braków formalnych pozwu. Jeszcze przed wniesieniem pozwu w sprawie, (...) Sp. komandytowa we W. pismem z 7.10.2011 r. wezwała A. S. do zapłaty kwoty 762,24 zł. Kolejnym pismem z 3.11.2011 r. wezwano powoda do zapłaty kwoty 767,48 zł wraz z należnymi odsetkami w terminie 14 dni. Wezwania do zapłaty pozostały bezskuteczne.

Mając powyższe na uwadze oraz treść art. 23 k.c. i art. 24 k.c., Sąd I instancji zważył, że powództwo w przeważającej mierze podlegało uwzględnieniu.

Sąd ten wskazał, powołując się na przepisy ustawy z dnia 2.03.2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, że powód pismem z dnia 10.12.2009 r. skutecznie odstąpił od umowy zawartej w dniu 25.11.2009 r., poza lokalem przedsiębiorstwa. Nadto powód jeszcze dwukrotnie w pismach z 14.01.2010 r. i 1.02.2010 r., powoływał się na fakt odstąpienia od umowy. Wobec powyższego, Sąd Okręgowy uznał, że całokształt postępowania pozwanego ad. 1, w tym zarówno obciążenie powoda kosztami miesięcznych abonamentów, wzywianie go do zapłaty, wszczęcie procedury windykacyjnej rzekomego długu i przekazanie sprawy do windykacji pozwanemu ad. 2, a następnie pozwanemu ad. 3, uznać należało za działanie bezprawne. Sąd ten podkreślił przy tym, że w jego ocenie, pozwani nie wykazali w toku przedmiotowego postępowania, że ich działania skierowane do powoda nie były bezprawne.

Z tych względów, Sąd I instancji uznał, że pozwani swoimi bezprawnymi działaniami wobec powoda naruszyli jego dobra osobiste, tj. jego cześć. Sąd Okręgowy podkreślił, że pozwani ad. 2 i 3, jako przedsiębiorcy profesjonalnie zajmujący się egzekwowaniem należności i windykowaniem klientów sieci komórkowych, winni poza bazowaniem jedynie na informacjach uzyskanych od operatora, przeprowadzić analizę dokumentów i ustalić czy dany operator, w tym przypadku pozwany ad. 1, faktycznie miał podstawy do obciążenia powoda kwotami miesięcznych abonamentów w wysokości ustalonej w aneksie poczynszy od grudnia 2009 r., zwłaszcza w świetle kategorycznych i jednoznacznych pism powoda kierowanych do (...) Sp. z o.o. i wyraźnie wyrażonej woli powoda co do odstąpienia od umowy i braku akceptacji warunków aneksu.

Sąd Okręgowy zważył również, że w świetle poczynionych ustaleń faktycznych oraz stanowiska powoda w zakresie dezaprobaty umowy zawartej z pozwanym ad. 1, brak było podstaw do ustalenia, że umowa zawarta 8.02.2007 r. z momentem odstąpienia od aneksu z 25.11.2009 r. uległa automatycznie przedłużeniu i przekształceniu w umowę na czas nieokreślony – w tym bowiem zakresie powód w sposób jednoznaczny wyraził swoją wolę wobec postępowania pozwanego ad. 1 i jego pisma z 10.12.2009 r., 14.01.2010 r. i 1.02.2010 r. – w świetle faktu, że koniec umowy przypadał na luty 2010 roku – uznać należało za wyraz woli co do jej rozwiązania i zakończenia współpracy z pozwanym ad. 1 z dniem określonym w umowie o świadczenie usług telekomunikacyjnych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd I instancji zakazał pozwanym podejmowania bezprawnych czynności windykacyjnych, polegających na wzywaniu powoda

do zapłaty należności na rzecz pozwanego ad. 1 z tytułu umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych (numer konta powoda(...)) oraz zasądził od każdego z pozwanych na rzecz powoda, tytułem zadośćuczynienia za doznaną przez niego krzywdę na skutek naruszenia jego dóbr osobistych, kwotę po 1.000 zł.

W pozostałym zaś zakresie roszczenia majątkowe dochodzone przez powoda

Sąd ten uznał za nieuzasadnione i je oddalił. O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o treść art. 100 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód oraz pozwani: (...) S.A. we W. i Kancelaria (...) Spółka komandytowa we W..

Powód zaskarżył powyższe orzeczenie w punkcie V, tj. oddalającym jego roszczenia majątkowe wobec pozwanych i wniósł o zmianę rozstrzygnięcia w tym zakresie przez zasądzenie od pozwanych solidarnie kwoty 20.000 na cel społeczny (stowarzyszenie Emerytów i Rencistów (...) w T.) oraz o zasądzenie na rzecz powoda tytułem zadośćuczynienia od (...) i od Kancelarii (...) Spółka komandytowa kwoty po 10.000 zł, a od (...) S.A. kwoty 5.000 zł.

Strona pozwana (...) S.A. we W. zaskarżyła rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w części zamieszczonej w pkt I, III i VI, zarzucając naruszenie:

1. art. 2-4 i art. 9-10 ustawy z dnia 2.03.2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz art. 56 ust. 6 ustawy prawo telekomunikacyjne, przez błędne przyjęcie, że (...) sp. z o.o. miała obowiązek pouczyć powoda o prawie do odstąpienia od umowy z dnia 25.11.2009 r. w terminie 10 dni, oraz że powód skutecznie od tej umowy odstąpił;

2. art. 23 k.c., art. 24 k.c., przez błędne uznanie – w oparciu o osobiste przeżycia powoda, a nie przeciętną obiektywną reakcję innych osób – że pozwana naruszyła dobra osobiste powoda;

3. art. 448 k.c., przez brak wskazania sposobu ustalenia odpowiedzialności pozwanej i przyjęcie jednakowego zakresu odpowiedzialności w stosunku do wszystkich pozwanych;

4. art. 233 k.p.c., art. 232 k.p.c., art. 3 k.p.c., art. 227 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c., przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i przyjęcie, że działania pozwanej były bezprawne i zawinione.

Wskazując na powyższe, pozwana (...) S.A. we W. wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części, przez oddalenie w stosunku do niej powództwa i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania za obie instancje.

Strona pozwana Kancelaria (...) Spółka komandytowa we W., zaskarżyła powyższy wyrok w pkt I i IV, zarzucając naruszenie:

- art. 95 § 2 k.c. i art. 24 § 1 k.c., przez potraktowanie czynności dokonanych przez pozwaną kancelarię w charakterze pełnomocnika za jej własne czynności, pomimo wyraźnego jej działania w stosunku do powoda w imieniu mocodawcy i w granicach umocowania;

- art. 24 § 1 k.c., przez błędne przyjęcie, że działania pozwanej występującej w charakterze pełnomocnika było bezprawne, a nadto naruszało cześć powoda, w sytuacji gdy wezwania do zapłaty nie zawierały żadnych obraźliwych treści;

- art. 60 k.c., przez uznanie, że powód w swoich pismach kierowanych do operatora telekomunikacyjnego w dostateczny sposób ujawnił swoją wolę rozwiązania całej umowy;

- art. 6 k.c., przez uznanie za zasadne żądania powoda jedynie na podstawie odczuć Sądu, przy braku innych dowodów w tym zakresie;

- art. 233 § 1 k.p.c., przez dowolną ocenę dowodów zgromadzonych w sprawie i w efekcie uznanie, że działania pozwanej naruszały dobra osobiste powoda, przy pominięciu tego, że pozwana występowała jedynie jako pełnomocnik, dokonujący czynności na rzecz swojego mocodawcy;

- art. 194 § 3 k.p.c., przez jego błędne zastosowanie wobec uznania, że powodowi przysługuje wobec pozwanej jakiegokolwiek roszczenie;

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, że powód skutecznie wypowiedział całą łączącą go z (...) sp. z o.o. umowę zawartą w dniu 8.02.2007 r., gdy powód skutecznie odstąpił jedynie od zawartego w dniu 25.11.2009 r. aneksu do tej umowy.

Wskazując na powyższe, pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia i oddalenie w całości powództwa w stosunku do pozwanej kancelarii oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania za postępowania apelacyjne.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje pozwanych co do zasady podlegały uwzględnieniu, choć nie wszystkie podniesione w nich zarzuty były trafne, zaś apelacja powoda, jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy, iż Sąd Apelacyjny w całości podzielił ustalenia faktyczne, dokonane w sprawie przez Sąd Okręgowy, czyniąc je jednocześnie podstawą swojego rozstrzygnięcia. Z ustaleń tych jednak Sąd Odwoławczy wyprowadził w znacznej części odmienne oceny i wnioski prawne niż te zaprezentowane przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Ponieważ część z zarzutów (tj. dotyczących naruszenia art. 23 k.c., art. 24 k.c. i art. 448 k.c.) zawartych w apelacjach pozwanych tj. (...) S.A. i Kancelarii (...) Spółka komandytowa, pokrywała się, zasadnym było łączne ich rozważenie. Zarzuty te okazały się uzasadnione w tym zakresie, w jakim wskazywały, że w okolicznościach faktycznych zaistniałych w niniejszej sprawie, działania pozwanych (kierowanie do powoda pisemnych wezwań do zapłaty) nie mogą być uznane za naruszające dobra osobiste powoda.

W pierwszej kolejności wskazać jednak należy, że rację ma (...) Spółka komandytowa, zarzucając naruszenie art. 95 § 2 k.c., bowiem Sąd Okręgowy nie wziął pod uwagę tego, iż pozwana kierując do powoda wezwania do zapłaty z dnia: 19.08.2011 r.; 07.10.2011 r.; 03.11.2011 r.(k. 147, k. 195, k. 196) nie działała we własnym imieniu, lecz na rzecz mocodawcy (tj. (...) (...) Sp. k.-a. w W.)

i w granicach udzielonego jej umocowania. Tym samym skutki jej działań podejmowanych jako pełnomocnika spółki (...) S.A. (...) Sp. k.-a. wywierały wpływ bezpośrednio na sytuację prawną mocodawcy, tj. (...) (...) Sp. k.-a. Z tych też względów nie ma podstaw do przyjęcia odpowiedzialności pozwanej kancelarii za wezwania i ich treść, które kierowane były do powoda w imieniu mocodawcy (...) (...) Sp. k.-a., co też wyraźnie z nich wynika. Tym samym pozwana Kancelaria, przy uwzględnieniu okoliczności wskazywanych przez powoda i stanowiących podstawę faktyczną niniejszego sporu, nie jest legitymowana biernie w przedmiotowej sprawie i już z powyższych względów powództwo przeciwko (...) Spółka komandytowa nie zasługiwało na uwzględnienie.

Niezależnie jednak od powyższego zważyć należy, co akcentują pozwane spółki w złożonych apelacjach, że ich działania, z którymi powód wiąże naruszenie swoich dóbr osobistych, nie były bezprawne, a co istotniejsze, nie były tego rodzaju, by obiektywnie naruszały dobra osobiste powoda.

Zważyć należy, iż niewątpliwie w okresie od listopada 2009 do 12 marca 2012 r. tj. umorzenia postępowanie w sprawie z powództwa (...) (...) Sp. k.-a przeciwko A. S. o zapłatę przez Sąd Rejonowy w T., na skutek nie uzupełnienia braków formalnych pozwu po skutecznym wniesieniu sprzeciwu przez A. S. od nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym (k. 173, k. 187, k. 192), pomiędzy powodem, a pozwanym (...) sp. z o.o. istniał spór co do wierzytelności wynikających z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych.

(...) sp. z o.o. – uważała, że powód jest związany treścią postanowień aneksu z dnia 25.11.2009 r., powód natomiast prezentował stanowisko, że od powyższego aneksu skutecznie odstąpił pismem z dnia 10.12.2009 r., zaś kolejnymi pismami skierowanymi do pozwanego operatora telefonii komórkowej nie wyraził woli na przedłużenie na czas nieokreślony dotychczas łączącej strony umowy, w związku z czym umowa ta uległa rozwiązaniu z upływem okresu na jaki była zawarta i powód nie jest związany żadnym stosunkiem prawnym z (...) sp. z o.o.

W powyższym stanie faktycznym nie sposób uznać, że pozwana ad1 wystawiając i kierując do powoda faktury za kolejne okresy rozliczeniowe, naruszała jego dobra osobiste. Analogiczną ocenę należy również zawrzeć w stosunku do pozwanej (...) S.A., która na mocy łączącej ją z (...) sp. z o.o. umowy o świadczenie usług windykacyjnych, skierowała do powoda cztery wezwania do zapłaty należności, wynikających z wystawionych przez (...) faktur (k. 34,

k. 36, k. 38, k. 40), informując w dwóch ostatnich o możliwości skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego i egzekucyjnego, po uzyskaniu tytułu wykonawczego.

Pozwana kancelaria (...), skierowała do powoda trzy wezwania do zapłaty. W pierwszym z nich informowano powoda o możliwości wystąpienia na drogę sądową, w drugim o realizacji tego zamiaru, zaś w trzecim z 3.11.2011 roku, iż po uprawomocnieniu się nakazu zapłaty wierzyciel skieruje wniosek egzekucyjny do właściwego Komornika. Wypada zauważyć, że do tego nie doszło, bowiem, jak wskazała strona pozwana ad 3, po wniesieniu sprzeciwu i zapoznaniu się z argumentami powoda, podjęła decyzję, iż nie będzie kontynuować postępowania, w efekcie czego doszło do umorzenia przez Sąd Rejonowy w T..

Zatem istnienie stosunku prawnego wynikającego z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych (czy też jego brak) pomiędzy powodem, a (...) sp. z o.o., nie zostało w jakikolwiek sposób poddane rozstrzygnięciu przez Sąd. Tym samym każda ze stron tej umowy mogła żywić usprawiedliwione przekonanie o zasadności swoich twierdzeń, czy żądań, a właściwym postępowaniem do rozstrzygnięcia tego sporu byłoby w przypadku pozwanej (...) sp. z o.o. postępowanie o zapłatę, zaś w przypadku powoda ewentualne postępowanie o ustalenie nieistnienia zobowiązania. Tymczasem dopiero nabywca wierzytelności mających przysługiwać (...) sp. z o.o. wobec powoda, doprowadził, w czasie trwania niniejszego procesu, do wszczęcia takiego postępowania przeciwko powodowi, a, jak wyżej wskazano, po sprzeciwie powoda, zrezygnował z jego kontynuowania.

W zaistniałej sytuacji nie można, jak uczynił to Sąd I instancji, czynić pozwanym zarzutu, że winni samodzielnie badać i ustalać, czy (...) sp. z o.o. przysługuje wierzytelność wobec powoda oraz czy nie doszło do skutecznego odstąpienia przez powoda od umowy z dnia 25.11.2009 r., a z zaniechania powyższych czynności wywodzić bezprawności w działaniu pozwanych.

Podkreślić też wypada, że dla oceny czy konkretne zachowanie narusza dobra osobiste, tj. godność, czy też cześć powoda, należy odwołać się do opinii publicznej, czyli poglądów rozsądnie myślących ludzi, a nie subiektywnych odczuć osoby poszukującej ochrony. Zauważyć przy tym trzeba, że w sytuacji gdy pomiędzy stronami istnieje spór co do treści stosunku prawnego, w tym też co do istnienia tego stosunku, to co do zasady, samo skierowanie wezwań do zapłaty o standardowej i powszechnie funkcjonującej w obrocie treści (jeśli nie ma ono cech nękania, czy też nie odpowiada znamionom czynu, o którym mowa w art. 190a k.k.), w opinii przeciętnego obywatela nie stanowi zniewagi, czy poniżenia adresata, i nie narusza jego dóbr osobistych. Dopiero nadmierne, nakierowane na zastraszenie dłużnika, noszące znamiona przemocy emocjonalnej wezwania dłużnika do zapłaty, mogą być uznane za naruszające jego dobra osobiste.

Niewątpliwie zaś z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie, gdyż ilość i częstotliwość wezwań kierowanych do powoda przez apelujących pozwanego ad 2 i pozwanego ad 3 – w imieniu jego mocodawcy - nie była nadmierna, a ich treść nie wskazywała na to, że zamiarem pozwanych jest dręczenie, zastraszenie czy niepokojenie powoda.

Gdyby powód wystąpił z żądaniem ustalenia nieistnienia zobowiązania z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, a po prawomocnym rozstrzygnięciu powyższego sporu i ustaleniu przez Sąd, że strony nie wiąże żadna umowa, pozwani nadal kierowali do powoda wezwania do zapłaty, można byłoby mówić o naruszeniu dóbr osobistych powoda. Niedopuszczalne natomiast jest przyjęcie zasady, którą kierował się Sąd I instancji, że przedsądowe wezwania do zapłaty spornej wierzytelności naruszają dobra osobiste adresata, w przypadku późniejszego ustalenia przez Sąd (czy też przyznania przez wierzyciela), że dochodzona wierzytelność ostatecznie okazała się nieistniejąca. Przyjmując taki pogląd, należałoby spodziewać się, że po każdym postępowaniu sądowym zakończonym oddaleniem powództwa o zapłatę, pozwany w procesie o zapłatę, mógłby konstruować roszczenia w oparciu o przepisy dotyczące naruszenia dóbr osobistych przeciwko swojemu przeciwnikowi w procesie o zapłatę.

W ocenie Sądu Apelacyjnego działania pozwanych podejmowane były w ramach porządku prawnego, w którym w świetle przepisów prawa wręcz koniecznym i uzasadnionym jest (por. np. art. 445 k.c., art. 485 § 1 pkt 3 i § 3

k.p.c.), przed wszczęciem postępowania sądowego wystosowanie wezwania (lub wezwań) o zapłatę należności, których zamierza się dochodzić

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że chybione okazały się zarzuty pozwanej (...) S.A. dotyczące naruszenia art. 56 ustawy o prawie telekomunikacyjnym, który to przepis nie wyłącza w przypadku umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa przepisów ustawy z dnia 02.03.2000 r. o ochronie praw konsumentów, zaś za trafne należy uznać stanowisko Sądu Okręgowego odnośnie tego, że powód, na podstawie przepisów ustawy z dnia 02.03.2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów mógł skutecznie odstąpić pismem z dnia 10.12.2009 r. od umowy podpisanej w dniu 25.11.2009 r., jak również odnośnie tego, że powód w pismach z dnia 10.12.2009 r., 14.01.2010 r. i 01.02.2010 r., k. 13, k. 15, k. 18, w sposób jednoznaczny oświadczył się pozwanej (...) Centertel, co do tego, że umowę zawartą w dniu 08.02.2007 r. uznaje za rozwiązaną z upływem czasu na jaki została zawarta.

Okoliczności te nie miały jednak wpływu na przedstawioną wyżej ocenę zasadności apelacji pozwanych, co skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., przez oddalenie powództwa w stosunku do pozwanych (...) S.A. i Kancelarii (...) Spółka komandytowa.

Natomiast w związku z nie zaskarżeniem wyroku Sądu I instancji przez (...) sp. z o.o., wyrok ten w stosunku do tej spółki stał się prawomocny.

Zaprezentowane wyżej oceny i wnioski – co do tego, że działania pozwanych nie naruszały dóbr osobistych powoda, a nadto nie były sprzeczne z porządkiem prawnym, czy zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami – implikować musiały oddalenie apelacji powoda, w której dążył on do zasądzenia od pozwanych dalszych świadczeń majątkowych. Zasądzenie bowiem tych świadczeń jest pochodną uprzedniego ustalenia, że doszło do naruszenia dóbr osobistych. Z tych też względów apelacja powoda, jako nieuzasadniona została oddalona, na podstawie art. 385 k.p.c., o czym orzeczono w pkt 2 sentencji.

O kosztach postępowania przed Sądem Okręgowym (pkt 1 in fine wyroku), jak i przed Sądem Apelacyjnym (pkt 3 wyroku) orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c., mając na uwadze trudną sytuację życiową i majątkową powoda.

Wskazać trzeba, iż powód jest osobą starszą, ma 70 lat, bardzo schorowaną, po całkowitej resekcji żołądka, jest zaliczony do pierwszej grupy inwalidzkiej, często bywa hospitalizowany, (k. 11, k. 11 verte, k. 395, k. 397-398), utrzymuje się z żoną ze stosunkowo niewielkich dochodów, których znaczną część musi niewątpliwie przeznaczać na zakup niezbędnych, ze względu na stan zdrowia, lekarstw.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że obciążenie powoda kosztami niniejszego postępowania sprzeczne byłoby z zasadami słuszości. Nadto należy mieć jeszcze na uwadze subiektywne przekonanie powoda o zasadności dochodzonego roszczenia, mylnie zresztą utwierdzone u niego wyrokiem Sądu I instancji.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, które w orzecznictwie Sądu Najwyższego (vide: postanowienie SN z 17.04.2013 r., V CZ 124/12, Lex; postanowienie z 23.01.2013 r., I CZ 128/12, Lex; postanowienie SN z 26.09.2012 r., II CZ 95/12, Lex) wymieniane są przykładowo jako „wypadki szczególnie uzasadnione”, uprawniające do zastosowania art. 102 k.p.c., Sąd Odwoławczy nie obciążył powoda kosztami niniejszego postępowania.

kp